

Marta Orriols i les persones del dia a dia

L'autora barcelonina debuta amb "Anatomia de les distàncies curtes", un llibre on estableix com a eix narratiu tot allò "que té a prop i que coneix bé" | L'escriptora mostra una prosa "breu, concisa, treballada, continguda i que prova de quedar-se només amb l'essencial"

Coberta d'«Anatomia de les distàncies curtes» Foto: Edicions del Periscopi

En literatura acostuma a ésser més senzill, més agraït, i, sobretot, a rebre una millor acollida per part de la majoria dels lectors, escriure històries extraordinàries -per dir-ho emprant un títol que agermana les narracions d'Edgar Allan Poe amb les de Roald Dahl- que no pas quotidianes. Parlar d'un jove amb arts màgiques, de l'amo d'un animal mitològic o situar l'argument en un monestir o en una catedral, és molt més assenyat, si el que es vol és tenir èxit que no pas centrar-se en el que és més comú o habitual. Entre d'altres raons, pel temor que el que és normal pugui no interessar ningú.

Marta Orriols (<http://periscopi.cat/autors/item/marta-orriols>), en escriure els 19 contes que componen *Anatomia de les distàncies curtes* (Edicions del Periscopi, 2016) (<http://periscopi.cat/escafandre/item/anatomia-de-les-distancias-curtes>), no tan sols ha superat

aquest possible temor, sinó que ha demostrat amb el seu debut literari que se sent molt i molt còmoda, establint com a eix narratiu tot allò que té a prop i que coneix bé, tot allò -més ben dit, una part d'aquest tot: fa la impressió de li queda corda per estona- que si no li ha passat a ella mateixa o a gent que li és propera, almenys li podia haver passat -i, si no a ella, a la major part de les persones que ens creuem pel carrer cada dia; als protagonistes diaris de la infrahistòria unamuniana.

Allò amb què la major part de lectors de (més o menys) la seva generació -és nascuda l'any 1975- es pot sentir identificar, amb circumstàncies, imatges i situacions amb les quals poden sentir-se familiaritzats. Sense que això signifiqui, en cap cas, i aquest és un dels seus grans encerts, que els que no tinguin una edat similar, verbigràcia, els més grans, no puguin confluïr-hi o combregar-hi; ja sigui perquè, més enllà de suposades barreres cronològiques, s'hi puguin veure reflectits; ja sigui perquè els permeti conèixer millor -i des de dins- els nous adults del present, aquells que es troben al bell mig de la vida i que, ho vulguin o no, conformaran el centre i la raó del segon decenni del segle XXI.

És en aquest sentit -i no pas en el formal, que és ben diferent: més contingut, el seu; més alliberat, el d'aquell- que crec que presenta una certa similitud amb *Torero d'hivern*, d'un autor un xic més jove que ella, Miquel Adam, que retrata d'una manera igualment exacta una bona part d'aquesta generació que si no arriba a la quarantena (<http://www.naciodigital.cat/noticia/96080/fatalisme/quotidia/miquel/adam>), està a punt d'entrar-hi; d'aquesta generació actual que no se sap ben bé si és perduda, si no es troba a ella mateixa o si, senzillament, prefereix no trobar-se: ?La vida transcorria fal-laç i postissa en tota la seva esplendor?; ?Quaranta-dos anys de vida sense incidències remarcables es queden per sempre més a l'andana?.

La de la barcelonina és una prosa breu, concisa, treballada, continguda, que prova de quedar-se només amb l'essencial, que, al contrari de tantes altres que consideren el barroquisme o la proliferació com un enriquiment o un avantatge, es va afermant a mesura que es retalla; que, com un petit arbre de jardí -i no dic un bonsai perquè els seus relats no esdevenen cap (contranatural) miniatura a escala-, obtenen la seva forma final a força de podes successives; d'anar-se-la mirant i remirant, una i altra vegada, i afegint-hi, ara aquí, ara, allí, petites incisions, ínfimes escapces, fins a obtenir el resultat que es pretenia, la peça perfecta o immillorable.

I és en aquest punt, en el de la perfecció, que modestament entenc que potser en fa un gra massa: llegint i rellegint les seves narracions, no puc evitar la sensació que Orriols es deixa condicionar més que no convindria per aquest desig d'aconseguir la perfecció en cada narració, d'obtenir el beneplàcit del públic; d'oferir-los no exactament allò que ella voldria oferir-los, sinó allò que creu que volen; en síntesi, de no deixar que la seva veu narrativa pròpia s'esplai, s'alliberi, es mostri tal com és; de contenir-la -i, per tant, contenir-se- en excés. I de fer-ho, no pas perquè el seu esperit artístic l'hi impel-leixi, sinó per la basarda del risc que li podria suposar unes suposades normes narratives infrangibles.

Talment com si temés que, deixant-se guiar per la única raó narrativa que realment cal tenir en compte ?la pròpia i intransferible, aquella (individual i insubstituïble) que sorgeix del més pregon d'un mateix? les seves possibilitats d'ésser llegida (i degudament apreciada) poguessin minvar; quan, encara que potser fos amb el temps -el paladar dels lectors costa de canviar o d'adaptar, però quan s'acostuma a nous tasts i a noves delicadeses, s'hi manté fèrriament fidel-, crec que augmentarien.

És per això que esperaré amb ànsia les futures mostres del seu talent, amb el ple convenciment que, quan s'alliberi de certs temors, la seva literatura s'envolara encara més que aquesta tan prometedora opera prima.